

SKALMAN

Denna övning med tillhörande illustration är anpassad till gul nivå.

Syfte

Att förstå begreppet skala och kunna översätta 1 centimeter på kartan till antalet meter i terrängen. Samt att skapa sig en uppfattning av och bedöma avståndet i terrängen.

Plats

En flervägs korsning

Urustning

Kartor, 2/deltagare i skala 1:5 000 och 1:10 000.

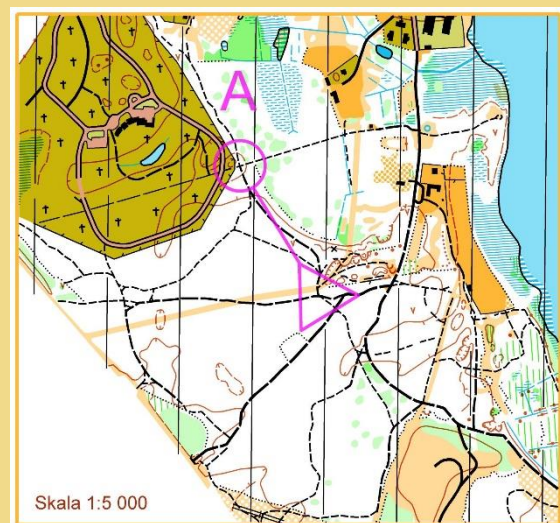
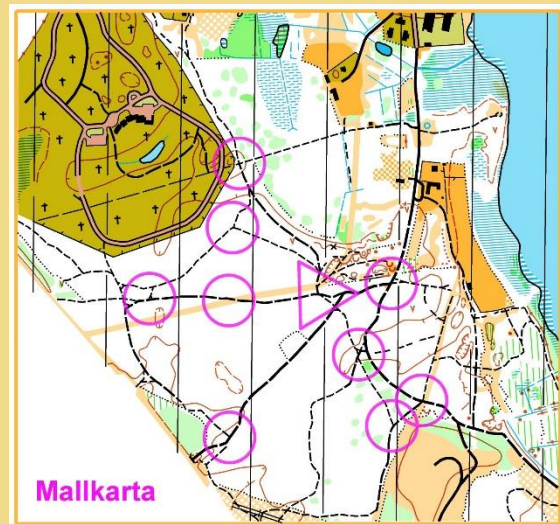
En skärm.

Klädnypor. Be förslagsvis deltagarna ta med sig 6-8 likadana klädnypor så att var och en har sina egna. Då det blir det sannolikt olika färger och utseenden på dem och därmed lättare att skilja dem åt.

Förberedelser

Skapa en mallkarta. Välj ut en startplats vid ett flervägsstigningskorsning. Rita sedan ett antal kontrollringar på varje stig likt en stjärna. Antalet kontrollringar bör överstiga antalet deltagare i gruppen. Avståndet från startpunkten bör vara minst 75 meter och max 250 meter. Det är bra om kontrollringarna placeras slumpmässigt.

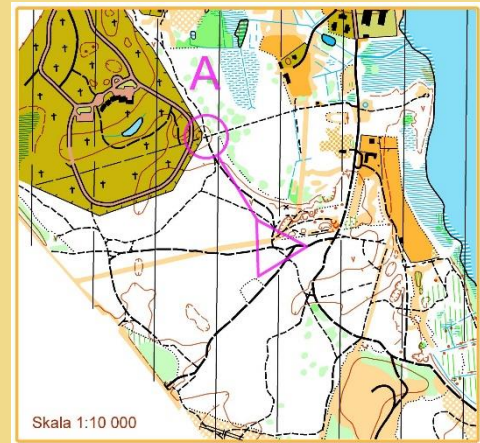
Namnge kontrollringarna med bokstäver eller siffror. Skriv ut ett exemplar till varje deltagare i skala 1:5 000 samt 1:10 000. OBS! Säkerställ att skalan är angiven på kartan. Det är inte nödvändigt att markera ut startpunkten i terrängen eftersom den fungerar som samlingspunkt och där finns tränaren under genomförandet.

Genomförande

Förklara begreppet skala och att 1 centimeter på kartan motsvarar 100 meter i terrängen om det är skala 1:10 000 och 50 meter i terrängen om det är skala 1:5 000. Dela ut en karta var till deltagarna i den ena skalan samt en klädnypa.

Beskriv först delen av genomförandet. Deltagaren tilldelas en bokstav/siffra som representerar en kontrollpunkt. Deltagaren ska först bedöma hur långt det är till den kontrollpunkten genom att läsa vilken skala kartan har och räkna ut hur långt det är. Deltagaren ska sedan springa till kontrollpunkten och markera den med sin egen klädnypa och därefter vänder deltagaren tillbaka till startpunkten.

Det är en fördel om deltagaren vet hur många dubbelsteg deltagaren tar per 100 meter. Då kan deltagaren öva på att stega avståndet. När deltagaren kommit tillbaka tilldelas deltagaren en ny bokstav/siffra och gör på samma sätt igen. Deltagaren tilldelas 2-4 olika kontroller på den första kartan därefter får deltagaren en kart med den andra skalan. Deltagaren får samma bokstäver/siffror och göra på precis samma vis, det vill säga beräknar avstånd, springer till kontrollpunkten, markerar med klädnypa och vänder tillbaka.

När samtliga i gruppen markerat ut minst två kontrollpunkter med hjälp av karta i respektive skala bryter tränaren övningen. Tränaren väljer ut någon av stigarna och så springer alla tillsammans fram till den första klädnypan. Där jämför man placeringen av klädnypan i förhållande till kontrollringen och jämför även placeringen av klädnypans tvilling. Tillsammans resonerar man kring avstånd och känslan av hur det var att bedöma de två skalorna. Tränaren kan berätta hur man kan använda terrängföremål för att bedöma hur långt man kommit och om deltagarna inte lärt sig använda stegning än så är det lämpligt att berätta om metoden.

Tränaren väljer om det är lämpligt att jämföra fler kontrollpunkter och markeringar eller om övningen ska avslutas. Övningen avslutas med att klädnyporna hämtas in av deltagarna.

